

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius01val-shoot-idm140153321375280/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

II.

Man ser strax af Indholdsfortegnelsen, at Palladius i Stoffets Ordning ikke følger Vormordsen, men Luther. Rækkefølgen af Hovedstykkerne er den lutherske: Loven, Troen, Fadervor og Sakramenterne. Derimod bevares Monologformen i Stedet for den lutherske Dialogform, skønt Bogen var beregnet til Undervisning, ikke som Vormordsens til Gudstjeneste. Endvidere bevares det for Vormordsen ejendommelige *Du skal* i Forklaringerne til de ti Bud, mens alle andre — tyske, latinske og danske — Katekismer har *vi skulle*. Og, som rimeligt var, tilføjes ikke, efter den tyske Katekismus, Overskrifterne om, hvorledes en Husfader skal undervise sit enfoldige Tyende; Bogen var jo beregnet til Skolebrug, ikke til Husandagt. Dette har ogsaa været bestemmende for Katekismens Omfang. Kun de tre første Hovedstykker findes udførligt, Sakramenterne er ganske kortfattede, og der findes hverken Skriftemaal, Bønner, Hustavle eller noget andet Tillæg.

I Stoffets Omfang og Ordning er der da en væsentlig Forskel mellem Vormordsens og Palladius' Katekismus, mens de i den ydre Form er overensstemmende. Men Palladius' Benyttelse af Vormordsens Oversættelse indskrænker sig ikke til Formen.

Første Hovedstykke er, baade hvad Text og Forklaringer angaar, en ligefrem Afskrift efter Vormordsen. Der er en fuldstændig ordret Overensstemmelse mellem de to Katekismer¹. Sjællands Bisp har — uden med en Stavelse at antyde det, efter god Sæd i hin Tid — taget hele første Hovedstykke af sin Katekismusudgave fra Lunde-Bispen. Vi har altsaa for os ikke Peder Palladius' Oversættelse, men Frans Vormordsens. Jeg aftrykker som Exempel det syvende Bud:

¹ Om enkelte Undtagelser, se Noterne nf. S. 26 f.